

Valtuustoaloite lasten liikuntaharrastuksen tukemisesta

KV 24.02.2025 § 23

Valmistelija

vs. hallintopäällikkö Kaarlo Suutarinen

Valtuutettu Aino Hyöppisen 24.2.2025 jättämä ja seitsemän valtuutetun allekirjoittama seuraavan sisältöinen valtuustoaloite:

”Koronan jälkeen nuorten ja erityisesti alle 16-vuotiaiden liikkuminen on vähentynyt.

Liikuntaharrastusten hinnat ovat nousseet Alv korotusten myötä. Kuitenkaan ostovoima ei ole kasvanut samassa suhteessa ja näin useat perheet ovat joutuneet luopumaan mm. kuntosalikorteista.

Alle kolmasosa lapsista ja nuorista liikkuu liikkumissuosituksen mukaisesti. (60min päivässä reipasta liikuntaa) Siksi olisi erittäin tärkeää, että matalan kynnyksen harrastukseen saataisiin lapsia aktivoitua mukaan. Esitänkin, että Tornion kaupunki lunastaisi esim. yhdelle keilaradalle käyttöoikeuden, jolla voisi keilata tunnin päivässä. Vastaavan oikeuden voisi lunastaa esim. Putaan liikuntakeskuksen kuntosalille tai uimahalliin. Keilahallissa yhdellä radalla yksi käyttäjä voisi aktivoida myös muita nuoria, sillä radalla voi keilata useampi nuori yhtäaikaan. Kaupungin omat toiminnot olisivat kustannusneutraaleja.

Kyseinen käyttöoikeus olisi lainattavissa 16-vuotiaille ja sitä nuoremmille lapsille yhden viikon ajaksi kerrallaan. Lainausta voisi tapahtua kirjastosta tai kaupungintalon kompassista.

Kortti tulisi palauttaa kirjastoon/kompassiin tai siellä olevaan palautuslaatikkoon heti lainausvuoron päätyttyä.

Meillä on jo olemassa oleva Kaiku kortti järjestelmä, mutta lapset ja nuoret on suljettu tämän kortin piiristä pois. Keminmaassa samalla järjestelyllä kausikortin saa lainaksi kirjastosta esim. Kallinkankaan hiihtokeskukseen.”

Päätös

Päätettiin saattaa aloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Toimenpiteisiin

Sivistystoimenjohtaja Tarja Konola-Jokinen

ELLA 18.11.2025
5727/00.01.07.00/2025

Valmistelija

Liikuntavastaava Krista Kiiskinen

Kiitämme aloitteesta ja arvostamme sitä, että lasten ja nuorten liikkumiseen ja hyvinvointiin halutaan panostaa.

Aloitteessa ehdotetaan, että Tornion kaupunki lunastaisi esimerkiksi yhden keilaradan, kuntosalin tai uimahallin käyttöoikeuden, jota 16-vuotiaat ja sitä

nuoremmat voisivat lainata viikoksi kerrallaan. Lainausta tapahtuisi kirjaston tai Kompassin kautta. Tavoitteena on tarjota matalan kynnyksen mahdollisuuksia liikkua ja lisätä nuorten liikunta-aktiivisuutta.

Hallinnollinen toteutus ja resurssit

Korttien lainaaminen ja käytön valvonta muodostaisivat hallinnollisesti raskaan kokonaisuuden. Järjestelmä edellyttäisi lainaus- ja palautusprosessien valvontaa, varaus- ja jonotusjärjestelmän ylläpitoa sekä mahdollisten väärinkäytösten, vahinkojen ja unohtuneiden palautusten käsittelyä. Tämä kuormittaisi hallintoa merkittävästi ilman varmuutta siitä, että järjestelmä tavoittaisi kohderyhmän tasapuolisesti tai lisäisi pysyvästi liikunta-aktiivisuutta.

Lisäksi realistisesti hallittavan ja oikeudenmukaisen jonotusjärjestelmän rakentaminen olisi haastavaa: miten varmistetaan, että mahdollisuus jakautuu tasapuolisesti kaikille halukkaille, ja kuinka monta korttia olisi riittävästi kattamaan kysyntä? Nämä kysymykset jäisivät käytännössä vaikeasti ratkaistaviksi ilman mittavaa hallinnollista työtä.

Turvallisuus ja ohjausvastuu

Aloitteessa esitetty kuntosalin avoin käyttöoikeus on ristiriidassa voimassa olevien turvallisuusohjeiden kanssa. Alle 16-vuotiaat eivät voi käyttää kuntosalia ilman ohjausta tai valvontaa. Tornion kaupungilla on jo tarjolla maksuttomia nuorten ohjattuja kuntosalivuoroja kaksi kertaa viikossa, ja kysynnän kasvaessa on mahdollisuus lisätä myös kolmas vuoro. Toistaiseksi nykyinen tarjonta on vastannut kysyntää hyvin.

Liikuntapoliittiset tavoitteet

Aloitteessa ehdotettu malli ei tue kansallisia liikuntapoliittisia tavoitteita, jotka painottavat säännöllisen liikkumisen ja pysyvien liikuntatottumusten rakentamista. Lainakorttiin perustuva järjestelmä tukisi pikemminkin satunnaista virkistyskäyttöä, mikä sinänsä on myönteistä, mutta ei edistä pitkäjänteistä liikunnan harrastamista. Liikuntapoliittinen painopiste on ohjatuissa ja toistuvissa toiminnoissa, jotka tukevat lasten ja nuorten jatkuvaa liikkumista.

Nykyiset matalan kynnyksen palvelut

Tornion kaupungissa on jo monipuolisesti tarjolla maksuttomia ja edullisia liikuntamahdollisuuksia lapsille ja nuorille, muun muassa:

- Metka-kerhot
- Liikkuva koulu -toiminta
- Nuorten ohjatut kuntosalivuorot
- Nuorisotoimen tanssikerhot

Lisäksi keväällä 2025 liikuntapaikkahinnastoa muutettiin siten, että lasten ja nuorten harrastamisen kustannuksia alennettiin tietoisesti. Tämä päätös tehtiin, vaikka se oli ristiriidassa muun talouden tasapainottamisen kanssa, koska haluttiin nimenomaan tukea nuorten harrastusmahdollisuuksia. Tavoitteena on myös kannustaa paikallisia seuroja tarjoamaan kohtuuhintaisia harrastusvaihtoehtoja.

Tornion kaupunki edistää lasten ja nuorten liikuntaa jo useilla toimivilla ja saavutettavilla tavoilla, jotka tukevat pysyvää liikuntaharrastamista ja liikuntamyönteistä elämäntapaa. Valtuustoaloitteessa esitetty toimenpide ei ole tarkoituksenmukainen toteuttaa, mutta kaupungin nykyiset ja kehitteillä

olevat palvelut tukevat jo aloitteen tavoitetta lisätä nuorten liikunta-aktiivisuutta.

Esittelijä

Sivistystoimenjohtaja Konola-Jokinen Tarja

Päätösehdotus

Elämänlaatulautakunta hyväksyy annetun vastauksen ja lähettää sen edelleen kaupunginhallitukselle ja valtuustolle käsiteltäväksi.

Päätös
